

మీ ఆహారం మిమ్మల్ని తినేస్తోందా ?

అల్పా ప్రాసెస్‌డ్ ఆహారాలలోని కనిపించని ప్రమాదాలు

పరిచయం

ప్రపంచ ఆరోగ్య సంస్థ ప్రకారం, ఒక శిశువు యొక్క జీవితంలోని మొదటి రెండు సంవత్సరములలో సరైన పౌష్టికాహారం వారి ఆరోగ్యవంతమైన పెరుగుదలకు మరియు అభిజ్ఞా వికాస మెరుగుదలకై తోడ్గుడుతుంది. అంతేకాక వారి తరువాయి జీవితంలో ఊబకాయం మరియు ‘సాంక్రామికేతర జబ్బులు’ (నాన్ కమ్యూనికబుల్ డిసీజెన్) వంటి ప్రమాదాల నుంచి కాపాడుతుంది. పౌష్టికాహారాన్ని అందరికీ సిఫార్సు చేస్తుంది. శిశువులకు మొదటి ఆరు నెలలు కేవలం తల్లి పాలను మాత్రమే ఇవ్వమని మరియు పిల్లలకు 2 ఏళ్ళ వరకు తల్లి పాలు ఇస్తానే దానితోపాటు సరిపడ సురక్షితమైన ఆహారాలను ఆర్టెన్ల తర్వాత నుంచి ఇవ్వాలి. అని సూచిస్తున్నారు. ఉప్పు మరియు పంచదార పదార్థాలు వీరికి ఇచ్చే ఆహారంలో ఉండకూడదు. పెద్దవాళ్ళు పళ్ళు, కూరగాయలు, పప్పులు (ఉదా : పెసరపప్పు, మినపప్పు, సాయాబీన్స్, వేరుశనగ, జీడిపప్పు, బాదంపప్పు మొదలైనవి) మరియు కోడి మాంసం, కోడి గుడ్లు, మేక మాంసం మొదలైనవి. ప్రపంచ ఆరోగ్య సంస్థ ప్రకారం పెద్దవారు రోజువారి ఆహారములో 5% కన్నా తక్కువ పంచదార, 10% కన్నా తక్కువ సంతృప్త కొవ్వులు, 1% కన్నా తక్కువ కొవ్వు ఆమ్లాలను మరియు 5 గ్రాముల కన్నా (ఒక చెంచా) తక్కువ వాడుకోవాలి.

ద వరల్ హెల్ ఆర్నెజేషన్ డైట్
సూచనల ప్రకారం అల్ఫాప్రాసెస్ట్ పుడ్
అనేబి ఆరోగ్యానికి హోనికరం

చారిత్రాత్మకంగా మనము ఆహారం కోసం నిజమైన ఆహారం తినడం మీద ఆధారపడి ఉండేవాళ్లం. ఉదాహరణకు వంటలో రుచిని, నువ్వసనను మెరుగు పరచడానికి మసాలాలను వాడుకోవడం. ఆధునిక కాలంలో మనము ప్రాసెస్డ్ ఆహారాన్ని సేవిస్తున్నాము. (కూల్ డ్రింకులు మరియు ఉప్పుతో కూడిన చిప్స్). ఏటిలో ప్రిజర్వేటిష్న్, కలరింగ్ ఎజెంట్లు, పంచదారలు మరియు కృతిమ రుచులను కలుపుతారు. ఏటిలో మామూలుగా ఎక్కువ శాతం ఉప్పు మరియు పంచదార ఉంటాయి. ప్రపంచ వ్యాప్తంగా మరియు భారతదేశంలో కూడా వేగంగా అసలైన ఆహారం బదులు ప్రాసెస్డ్ ఆహారాలు వాడుకలోకి వస్తున్నాయి. దక్షిణ ఫిలీలోని 45 చిన్న కుటుంబాల మీద చేసిన సర్వే ప్రకారం, తీవీ ప్రకటనలు చూసి అన్ని వయసుల వారు పోషక ద్రవ్యాలను ఆరోగ్యవంతులు అవ్యాధానికి వాడుతున్నారని మాకు తెలిసింది. ప్రజలు ప్యాకెట్ మీద ఉన్న లేబుల్ పై ఉన్న హోష్టికాహార వివరాలను చూడలేదు. ఉదాహరణకు దాంట్లో (ఎంత ఉప్పు లేదా పంచదార ఉందో).

బ్రెజిల్ దేశస్థలలో 2002 లో 7.5% ఊబకాయులు, 2013 సంవత్సరానికి 17.5 శాతం పెరిగినప్పుడు, సావు పావోలో విశ్వ విద్యాలయముకు చెందిన ప్రాప్తిసర్ కార్డోన్ మొన్సేరో మరియు అతడి బృందం కలిసి వారి ఆహార శైలిని పరిశోధించారు. ప్రాసెస్డ్ ఆహారం ఎక్కువ తినడం వల్ల అధిక బరువు పెరిగి, టైప్ - 2, మధుమేహానికి దారితీసింది. అని తెలుసుకున్నారు. ప్రజలు తక్కువ నూనె మరియు పంచదార కొన్నపుటికి ఇది జరిగింది. అతిగా ప్రాసెస్ చేసిన మరియు అల్ఫా ప్రాసెస్డ్ ఆహారం, తినడానికి సిద్ధమైన, ఎక్కువ పంచదార గల మరియు ప్యాకెట్ చేయబడ్డ ఆహార వస్తువుల వాడుక ఎక్కువయిందని వారి పరిశోధనలో కనుగొన్నారు. ఆహారాన్ని ప్రాసెస్ చేసే మేరకు మరియు దాని లక్ష్యాన్ని బట్టి నోవా ఆహార వర్గికరణను ప్రతిపాదించారు. ఈ వర్గికరణలో పోషకాల రకాలపై ఆధార పడలేదు.

“ఆహార ఎంపిక చేసుకోవడం” - అల్ఫా ప్రాసెస్డ్, అనబడే ఈ పత్రంలో, మేము సంక్లిష్టంగా నోవా వర్గికరణ ప్రకారం నాలుగు ఆహార వర్గాలను వివరిస్తున్నాము. మరియు ఎక్కువగా ప్రాసెస్ చేయబడిన ఆహార పదార్థాల వాడుక వల్ల కలిగే ఆరోగ్య విపత్తుల గురించి సమాచారం అందిస్తూ, కొనే ముందు మీ ఆహార పదార్థాలని సరిగ్గా ఎంపిక చేసుకోమని సలహా ఇస్తున్నాము.

ఆహాల వర్గికరణ

ఏ వర్గాల ఆహాలు ఎక్కువ హోనికరమో తెలుసుకోవడం ఎంతో ముఖ్యము. ఇది ఆహార వర్గాలను చూసే కొత్త దృక్కొళం అయిన నోవా వర్గికరణకు దారితీసింది.

ప్రాసెనింగ్ పై నిర్దారితమైన ఆహాల నోవా వర్గికరణ.

ఆహాలలో నాలుగు వర్గాలు : ప్రాసెన్ చేయని లేదా అతి తక్కువగా ప్రాసెన్ చేయబడ్డ ఆహార పదార్థాలు, పాకశాప్త ఆహార పదార్థాలు, ప్రాసెన్ చేయబడ్డ ఆహార పదార్థాలు మరియు అల్పా ప్రాసెన్ లేదా అతిగా ప్రాసెన్ చేయబడ్డ ఆహార పదార్థాలను (UPFs) ఏటిని ఇక్కడ క్లూప్పంగా వివరించాము.

1. వర్గము : ప్రాసెన్ చేయని లేదా అతి తక్కువగా ప్రాసెన్ చేయబడ్డ ఆహార పదార్థాలు.

జివి నిజమైన ఆహార పదార్థాలు. మొక్కలు, చెట్లు తినదగిన భాగాలు (ఉడాహరణకు దినుసులు పట్టు, ఆకుకూరలు, కొమ్మలు, వేళ్ళు) లేదా జంతువుల నుండి వచ్చే ఆహారం (ఉడాహరణకు పాలు, మాంసము, గుడ్లు). క్యారెట్లు, బంగాళ దుంపలు, ఉల్లిపాయలు, అరటి పట్టు, మరియు ధాన్యాలు, (గోధుమలు, బియ్యం, ఉట్టు, బార్లీ, చిరుధాన్యాలు, రాగులు, మొక్కజ్ఞాను) లాంటిని తదుపరి ఉడాహరణలు. ఏటిని ఉడికించి చల్లార్పి, మరగబెట్టి, వేయించి, దంచి, పులియబెట్టి లేదా ఘనీభవించి సేవిస్తారు. ఉడాహరణకు పాలను తోడు పెడితే అది పెరుగు అవుతుంది. వండిన అన్నముతో చేసిన పలాపు, చపాతీలు, దినుసులు, కూరగాయలు మరియు పుదీనాలాంటి మూలికలు ఈ వర్గానికి చెందినవి. ఈ వర్గపు ఆహార పదార్థాలని జింట్లో చేసినవి, పారిశ్రామికంగా ఉత్పత్తి చేయబడ్డవి కావు.

2వ వర్గము - ప్రాసెన్ చేయబడ్డ పాకశాప్త లేదా వంటకు వాడే పదార్థాల్లు

ఏటిని నేరుగా 1వ వర్గం నుండి ప్రకృతి నుండి శుద్ధికరించి, నూరి, రుబ్బి లేదా ఎండబెట్టి సమకూర్చుంటారు. ఏటిని వంటలో సువాసనను మరియు రుచిని మెరుగుపరచటానికి ఉపయోగిస్తారు. ఉడాహరణకు ఉపు, పంచదార, నూనె మరియు పాల నుంచి తీయబడ్డ వెన్న, నూరిన మసాలాలు, ఉపు వేసిన వెన్న, అయ్యాడిన్సె సమకూర్చబడ్డ ఉపు మరియు వెనిగర్ ఈ వర్గానికి చెందినవి.

3వ వర్గము - ప్రాసెన్ చేయబడ్డ ఆహార పదార్థములు

ఏటిని మామూలుగా మొదటి వర్గపు ఆహార పదార్థాలకు పంచదార, నూనె లేదా ఉపు అదనంగా వేసి తయారు చేస్తారు. ఆహారాన్ని ప్రాసెన్ చేయడం వల్ల ఆహార పదార్థాలు ఎక్కువ కాలం మన్నుతాయి. లేదా వాటి రుచి మారుతుంది.

కొన్ని ఉడాహరణలు : పంచదార పాకంలో నిలబెట్టిన పట్టు (మురబ్బా) ఉపు నీటిలో లేదా నూనెలో నిలవబెట్టిన కూరగాయలు (పచ్చట్టు), పాలతో చేయబడ్డ సామాన్య చీజ్, క్యాన్లో నిలవబెట్టిన పట్టు లేదా కూరగాయలు, భారతీయ మిలాయలు, సాంప్రదాయ పిండి వంటకాలు, ఉడాహరణకు మురుకులు వంటివి ఈ వర్గానికి చెందినవి. బీరు మరియు వైన్ లాంటి మాదక ద్రవ్యాలు కూడా ఈ వర్గానికి చెందినవే. ఉపు లేదా పంచదార మొత్తాదు ప్రకారం జివి అనారోగ్యకరమైనవాకాదా అని తెలుపుంది.

4వ వర్షము - అతిగా ప్రోసెన్ చేయబడ్డ ఆహార పదార్థాలు లేదా అల్ట్రా ప్రోసెన్ పుడ్పు (యు.పి.ఎఫ్స్)

జావి కర్కూగారాలలో తయారు చేయబడినవి మరియు ఏటిని ఎప్పుడైనా ఎక్కుడైనా సేవించగల, తినడానికి తయారైన ఆహార పదార్థాలు అమ్ముతారు. ఏటి ప్రకటనలలో నిజమైన ఆహార పదార్థాలకు బదులుగా ఏటిని వాడవచ్చని తెలియజేస్తూ ఉంటారు. కానీ నిజమైన ఆహార పదార్థాలు ఏటిలో చాలా తక్కువ మొత్తాదులో ఉంటాయి లేదా అస్తులు ఉండవు.

కార్బన్ నామ వాయువు నింపడం, గట్టి పరచడం, చిలకడం, తదితర పద్ధతులు ప్రోసెనింగ్‌లోని భాగాలు. ఏటిలో మామూలుగా ఐదు లేక వాటికంటే ఎక్కువ పదార్థాలు ఉంటాయి. ఏటిలో కనీసం ఒక్కట్టునా ఎప్పుడూ వంటింట్లో వాడని పదార్థం అదనంగా ఉంటుంది. ఈ పదార్థాలు వంచదార, నూనెలు, కొవ్వులు, ఉప్పు, యాంటీ-ఒక్కిడెంట్లు, స్టైబిలైజర్లు, లేదా ప్రజ్యోటివ్ అయ్యుండెచ్చు. కేనిన్, లాక్సోన్, వే, స్నాపెన్, ప్రైడ్జినేపెడ్ నూనెలు, ప్రైడ్జెలైన్ ప్రోటీన్లు, సోయా ప్రోటీన్ ఐసోలెట్, మాల్టోడెక్టిన్, ఇన్వెర్ట్ మగర్ మరియు ఎక్కువ మొత్తాదులో ప్రూక్సోజ్ కార్బు సిరప్ కేవలం యుపిఎఫ్స్‌లో ఉంటాయి. అదనంగా అద్దకపు రంగులు మరియు జతర రంగులు, రంగు స్టైబిలైజర్లు, ఎమ్మెల్సీపైయర్లు, కృతిమ రుములు మరియు వంచదార లేదా తీయపరిచే పదార్థాలు ఉంటాయి. జావి అహారాన్ని అతి రుచికరంగా చేస్తాయి. శిశువులు మరియు చిన్న పిల్లలకు అల్ట్రా ప్రోసెన్ పుడ్పు ఉండాపరణలు :

శిశువులకు డబ్బాపాలు లేదా ఫార్ములా పాలు, ప్యాకేజీ చేయబడ్డ శిశువులకై పాలు, ఉన్న/సీరియల్, జతర ఆహారం.

పెద్దవారికి చాలా ఉండాపరణలు ఉన్నాయి : ప్యాకింగ్ చేయబడ్డ జన్మంట్ సూపులు, నూడిల్స్, ఎమ్మెల్సీ పైయర్లు, అదనంగా వేసిన రోటైలు, కోడి మాంసం లేదా చేప మాంసంతో చేయబడ్డ నగెట్స్ మరియు స్టీక్స్, సానేజ్లు, బర్బర్లు మరియు జతర పునరుద్ధరించిన మాంసపు ఉత్పత్తులు, కార్బన్ అనే వాయువు నింపిన గ్రహాలు, ప్యాకేజీ చేయబడ్డ తీపి లేదా కారా అల్ట్రా ప్రోసెన్ పుడ్పు అల్ఫాహారం, ఐస్ క్రీములు, అదనంగా ఎమ్మెల్సీ పైయర్లు మరియు కృతిమ తీయబరిచే పదార్థాలు వేసిన పెరుగు, చాకెట్లు, క్యాండిల్లు, అధిక మొత్తంలో ప్యాకేజీ చేయబడ్డ బ్రెడ్లు మరియు బన్నులు, మార్జరీన్ మరియు స్టైప్లు, బిస్కెట్లు, కేకులు, బ్రేక్ఫాస్ట్ సీరియల్స్, ఎన్బీ/ప్రోటీన్ బార్లు, ప్రోసెన్ చేయబడ్డ మాంసము (బేకన్, హామ్ మరియు సలామి), ఇన్స్టంట్ సాస్లు, ముందే తయారు చేయబడ్డ పైలూ, పాస్టా మరియు పిజ్జా వంటి వేడి చేసుకొని తయారైన ఉత్పత్తులు.

క్రింది నాలుగు చిత్రాలు భారతదేశంలోని భిన్న వయసుల వర్గాల వారి వాడుక ప్రకారం కొన్ని నిజమైన మరియు అల్ట్రా ప్రోసెన్ ఆహారాల ఉండాపరణలు తెలియజేయుటకు.

వయసు ప్రకారం మేము ఆహారాన్ని విభజించాము. 0-6 నెలల వరకు శిశువులు తల్లిపాల మీదే ఆధారపడి ఉంటారు. ఆరు నెలల తర్వాత వారికి వేరే ఆహారం అవసరమవుతుంది.

మూడేళ్ల వయస్సు తర్వాత 8 ఏళ్లు పిల్లలు పెద్దవారి ఆహారాన్ని సుమారుగా తింటారు. ఆహార వర్గాలను గుర్తించడానికి మీకు ఈ క్రిందటి ఉదాహరణలు సహాయపడతాయని ఆశిస్తున్నాము.

0-6 నెలలు

వర్షము 1 ప్రాసెన్ చేయని లేదా అతి తక్కువగా ప్రాసెన్ చేయబడ్డ /

FIGURE-1:

తల్లి పాలు

జంతువుల పాలు

0-6 నెలలు

అతిగా ప్రాసెన్ చేయబడ్డ ఆహారపదార్థాలు లేదా అల్ప ప్రాసెన్ పుడ్సు (ము.పి.ఎఫ్)

శిశువులకు ఫార్ములా, పొడర్ పాలు

6 నెలలు నుండి 3 ఏళ్లు

FIGURE-2:

పాలు మరియు పాల పదార్థాలు

పశ్చిమ మరియు కూరగాయలు

పప్పులు దినుసులతో చేయబడ్డ వండిన ఆహారం

పానీయాలు మరియు శిశువుల ఆహార ఉత్పత్తులు, పెరుగుదలకు పొడర్ పాలు

చాక్టెట్స్ మరియు ఐస్ క్రీమ్లు

చిరుతిండ్లు మరియు బిస్కిట్లు

FIGURE 3

వర్షము 1 ప్రాసెన్ చేయని లేదా అతి తక్కువగా ప్రాసెన్ చేయబడ్డ /

అతిగా ప్రాసెన్ చేయబడ్డ అహరపదార్థాలు లేదా అల్పా ప్రాసెన్ పుడ్సీ (యు.పి.ఎఫ్)

3-8 ఏళ్ళు

జంట్లో తయారు చేసిన భోజనం

నూడిల్స్

పాయసం

అటుకుల ఉపాయి

చీల

బొంబాయి రవ్వ హల్వా

తీయటి ద్రవ్యాలు(కూల్ ట్రైంక్స్)

బ్రెడ్ మరియు కేకులు

ఘనీభవించిన చిరుతిండ్లు

ఆరోగ్య ద్రవ్యాలు

FIGURE 4

వర్షము 1 ప్రాసెన్ చేయని లేదా అతి తక్కువగా ప్రాసెన్ చేయబడ్డ /

అతిగా ప్రాసెన్ చేయబడ్డ అహరపదార్థాలు లేదా అల్పా ప్రాసెన్ పుడ్సీ (యు.పి.ఎఫ్)

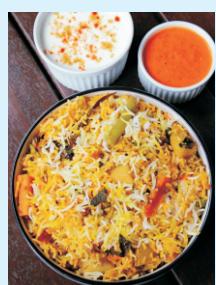
8 ఏళ్లు మరియు ఆపైన

భోజనం

జడ్డి సాంబార్

విర్యాని

పెరుగు వడలు

ఆమ్పెట్

నూనెలో వేయించిన కోడి మాంసం

ఘనీభవించిన కబాబ్

బర్బర్

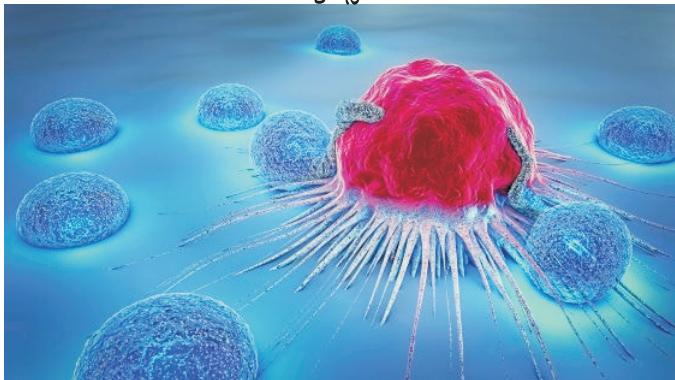

మాదక ద్రవ్యాలు

అల్పా ప్రాసెస్డ్ ఫుడ్ (యు.పి.ఎఫ్) వాడటం వల్ల ఆరోగ్య నష్టాలు

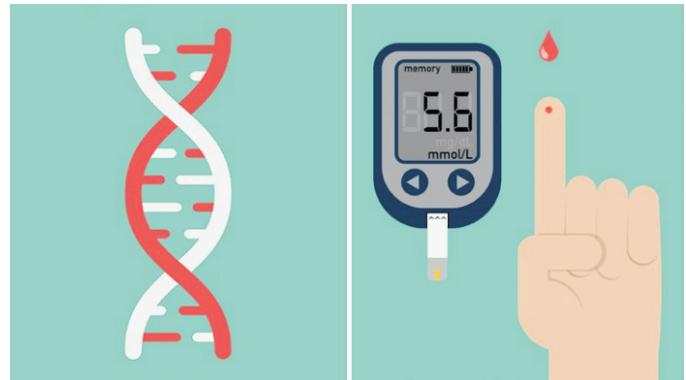
మన వేగవంతమైన జీవన గమనంలో క్యాలరీలు లెక్క పెట్టుకుంటు యు.పి.ఎఫ్ ని వాడితే తప్పేముంది అని మిరు అడగవచ్చ. కానీ పరిస్థితి ఏంటంపే యు.పి.ఎఫ్ వాడుక మరియు వాటి వల్ల కలిగే ఆరోగ్య పరిణామాల అనుబంధాన్ని శాస్త్రియ శోధన పరిశీలించింది. ఏటిలో సమానమైన క్యాలరీలు ఉన్నప్పటికీ, యు.పి.ఎఫ్స్ న్న ఎక్కువగా తిన్నప్పుడు, రోజు వారి తినే మొత్తాదు కూడా పెరిగింది. మరియు ప్రాసెన్ చేయని ఆహార పదార్థాలతో సమకూలంగా క్యాలరీలు ఉన్నప్పటికీ డోషకాయానికి దారి తీసింది.

క్యాన్సర్,

ఈ ఆహార పదార్థాలు డోషకాయం, పిల్లలలోడబ్బసం మరియు శ్వాస పీల్చుకోవలేకపోవడం, టైప్ - 2 మధుమేహం, గుండె కణాలకు సంబంధిత రోగాలు, క్యాన్సర్, మానసిక త్రుంగుదల, ఇరటబుల్ బోవెల్ సిండ్రోమ్, డిస్చెప్సియా, నీరసం (అలసట, కండరాల బలహీనత, మరియు పెద్దవారిలో మృత్యుపుకి దారితీయవచ్చ). ఏ పరిశోధనలలో కూడా ఏటిని సేవించటం వల్ల లాభమైన ఆరోగ్య పరిణామాలు కలుగుతాయని కనుగొనలేదు.

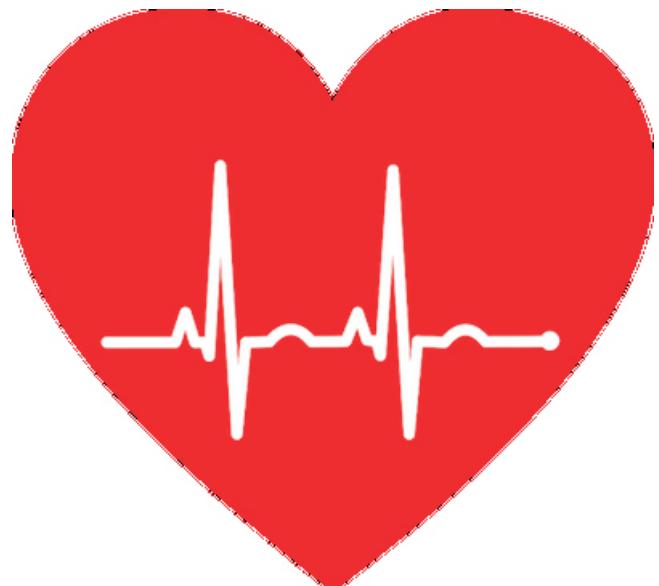
మధుమేహం

డోషకాయం

గుండె కణాలకు సంబంధిత రోగాలు

పీరు నమ్మదగ్గ

నమంచారం

ఉపయోగపడే వనరులు :

హెల్ప్ డైయట్, ప్రపంచ ఆరోగ్య సంఘ.

<https://www.who.int/news-room/fact-sheets/detail/healthy-diet>

మొంటేయరో, సీ. ఏ., జీ., లారెన్జ్, ఎం., కోస్టా లోజాడ, ఎం. ఎల్. మరియు పరేర మచాడో, పీ. 2019. అల్ఫా ప్రాసెస్సై పుడ్స్, డైయట్ క్యాలిటీ అండ్ హెల్ప్ యూజింగ్ ద నోవా క్లాసిఫికేషన్ సిస్టం. రోమ్, ఎఫ్షించ్.

<http://www.fao.org/3/ca5644en/ca5644en.pdf>

ఎలిజబెట్, ఎల్. మచాడో పి., జినోకర్, ఎం. బేకర్, పీ. లారెన్జ్ ఎం. అల్ఫా ప్రాసెస్సై పుడ్స్ అండ్ హెల్ప్ బెట్స్ మ్యూ: అ నరేటివ్ రిప్యూ. న్యూయ్రోయింట్స్ 2020, 12, 1955.

<https://www.mdpi.com/2072-6643/12/7/1955>

పాప్యూన బి. 2020, అల్ఫా ప్రాసెస్సై పుడ్స్ ఇంపాక్ట్ అన్ హెల్ప్. 2030 - పుడ్స్ అగ్రికల్చర్ అండ్ రూరల్ డెవలప్మెంట్ ఇన్ లాటిన్ అమెరికా అండ్ ద కరేబియన్. నంబర్ 34. సంటియాగ్ డి చిలే ఎఫ్.ఎ. ఒ.

<http://www.fao.org/3ca7349en/ca7349en.pdf>

డిస్ట్రిబ్యూషన్ : ఈ పత్రం ఒక ఆరోగ్య కార్బోకర్ ఇవ్వగల అహార సూచనలకు బధులుగా కాదు మరియు ఇది కోవిడ్ - 19 పూర్తిగా నియంత్రించలేదు.

రచయిత : డా. అరుణ్ గుప్తా

సమిక్ష చేసిన వారు : తెలుగు అనువాదం : డా. వినోద

(ఫిజియోథెరాపిస్ట్ మరియు లాక్షేషన్ కన్సల్టేంట్,
బిర్రీ ఎడ్యూకేటరీ ప్రోఫెసర్ హాచ్.పి.ఎస్. సచ్చేవ, డా. జె.పి.
డాట్స్, ప్రోఫెసర్ కె పి కుష్ణోహ, డా. రిథా గుప్తా.

కృతజ్ఞతా నివేదనం : బీ పీ ఎన్ ఇ బృందంలోని నుపుర్, అభిలాష, యశిక మరియు జరీన్ అందించిన సహకారముకు నా ధన్యవాదాలు. తాన్ను దగ్గర మరియు విధి సింగ్ ప్రజల ఆరోగ్య ద్రవ్యాల సేవన పై వారు చేసిన చిన్నపాటి పరిశోధనకు ప్రత్యేక కృతజ్ఞత తెలపటం అవసరం. ఈ పత్రాన్ని సరళంగా అర్థం చేసుకోవడానికి సాముకూలంగా ఉంచేటానికి సలహాలు ఇచ్చిన నా మేనకోడట్లు కోమల్ గుప్తా మరియు సారా గుప్తాకు నా కృతజ్ఞతలు.

ప్రజా శైయస్సు కోసం బి.పి.ఎస్.ఎ. మరియు ఎన్.ఎ.పి.ఎ. కలిసి జారీ చేసింది.

NAPi

Breastfeeding Promotion Network of India (BPNI) /
Nutrition Advocacy in Public Interest - India
BP-33, Pitampura, Delhi-110034

Tel: 011-27312705, 42683059
Email: bpni@bpni.org, napiindia.in@gmail.com

www.bpni.org
www.napiindia.in